

Boekbesprekingen en signaleringen

Figuratief aardewerk

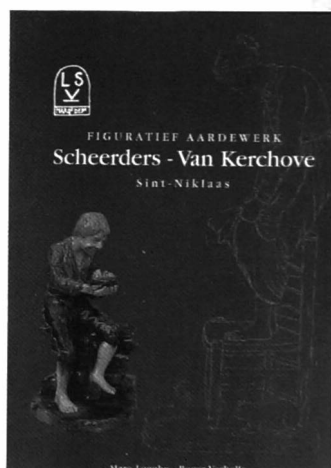
Antoon Naert

Het wordt al bijna een traditie dat op geregelde tijdstippen het Museum voor Torhouts Aardewerk van zich laat horen met de uitgave van een boek over deelaspecten van het Vlaams aardewerk, gekoppeld aan een tentoonstelling van de bestudeerde werken. Na uitgaven over de invloed van de Art Nouveau in het Torhouts aardewerk, over topstukken van Torhouts aardewerk in privaat bezit, over spreuken op borden, over de figuratieve keramiek van Achille Vande Voorde uit Brugge is het nu de beurt aan de productie van figuratief aardewerk uit Oost-Vlaanderen.

Net zoals de vorige uitgaven is ook dit boek in de eerste plaats een kunstboek geworden, met prachtige foto's en heel wat originele tekeningen uit de schetsboeken. Het levert tot nu toe onbekend vergelijkingsmateriaal voor de studie van het volksaardewerk in Vlaanderen. De samenwerking met de stadsarchivaris van Sint-Niklaas heeft daarboven ook zijn vruchten afgeworpen op het historische vlak. De theoretische en methodologische basis van dit boekwerk zit degelijk in elkaar. De historiek van de pottenbakkerij is een goed gestoffeerd deel geworden, terwijl de studie van de productie nauwgezet is opgevat: bronnen, kenmerken, aanmaakproces en ontwerpers komen opeenvolgend aan bod en worden op een begrijpelijke en overzichtelijke wijze toegelicht. Enkel het hoofdstuk omtrent de vergelijking met andere centra valt wat magertjes uit, maar wij begrijpen dat dit gezien de huidige stand van het onderzoek niet anders mogelijk is, en eigenlijk in de eerste plaats een probleem is dat op het vlak van het draaiwerk zal moeten worden aangepakt.

Al bij al is dit een boek dat aan de geïnteresseerde in de Vlaamse keramiekproductie van de vroege twintigste eeuw niet onopgemerkt voorbij mag gaan.

Logghe M. en R. Verhelle (2003), *Figuratief aardewerk, Scheerders - Van Kerchove - Van Kerchove Sint-Niklaas; Torhout.*

Van Buuketetjes en Ruggvintjes. Het dialect van rond Torhout

Antoon Naert

Roger Hessel, bekend in volkskundige en volksmuzikale milieus, heeft de mondharmonica's en de straatzangers even gelaten voor wat ze waren en zich aan het werk gezet om het dialect van zijn geboortestreek te boek te stellen. Het is niet een pretentiefus werk over de dialectstudie geworden, maar een prettig leesbaar boekje in handig formaat, waar zelfs de niet-volkskundige veel pret aan kan beleven.

Het werk start met een bijzonder interessant hoofdstuk over het schrijven en uitspreken van het Torhoutse, West-Vlaamse dialect. Het is in een leesbare taal geschreven en zelfs voor echte dialectsprekers als ik soms verrassend verhelderend. Dan komt een klein stukje over een aantal Torhoutse volksfiguren, gevolgd door een uitermate amusante opsomming van uitdrukkingen in het sappige Torhoutse dialect (niet altijd voor gevoelige lezers!). Het laatste deel van het werk wordt gevuld met een lijst van alfabetisch geordende dialectwoorden.

Het boekje is een voorbeeld van laagdrempelig aanbieden van onderzoeksresultaten, bijwijlen hilarisch om te lezen, maar steeds goed onderbouwd. Geen droge dialectstudie, maar een uitermate interessant document, dat vraagt om een aansluitend stukje in elk van de omringende gemeenten.

Hessel R. en M. Verkeyn (2003), *Van Buuketetjes en Ruggvintjes. Het dialect van rond Torhout*; Torhout.

Dialectwoorden verzamelen. Een praktische handleiding.

Jacques Van Keymeulen

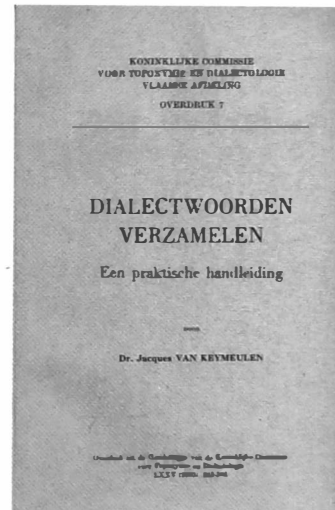
Het verzamelen van dialectische woordenschat is altijd een populaire bezigheid geweest van dialectliefhebbers. Het aantal woordenboekprojecten loopt de laatste jaren sterk op. Dat heeft te maken met het gevoel dat de traditionele woordenschat aan het verdwijnen is en voor het nageslacht 'gered' moet worden. Die motivatie is altijd al aanwezig geweest bij dialectlexicografen; ook al in de 19de eeuw kan men in de inleidingen van dialectwoordenboeken lezen dat het vijf voor twaalf is voor de streektalen.

Talen veranderen altijd, en meestal werd dat als taalverloedering geduid - vooral in kringen van amateurs. Tegenwoordig is er echter iets anders aan de hand dan de langzame evolutie die eigen is aan elke taal. Sedert de jaren '60 is er immers een taalverandering op gang gekomen die qua omvang ongezien is in de geschiedenis. Door de veranderingen in en de schaalvergroting van het maatschappelijke leven, de verhoogde sociale en geografische mobiliteit, de hogere scholingsgraad en de introductie van de massamedia, kwamen de traditionele dialecten onder zeer sterke druk te staan: de woordenschat, het meest mobiele taalelement, verdwijnt daarbij het eerst.

Het is dan ook toe te juichen dat plaatselijke kringen of individuen een poging ondernemen om dialectwoordenschat op te tekenen. Om een en ander in goede banen te leiden, werd bij de redactie van het Woordenboek van de Vlaamse Dialecten (Vakgroep Nederlandse Taalkunde UGent) een uitgebreide handleiding geschreven voor de dialectlexicograaf.

In die handleiding wordt ingegaan op vragen omtrent het verzamelen en presenteren van dialectmateriaal. Wat het veldwerk betreft, worden de mogelijke antwoorden op 4 vragen besproken: *wat* verzamelen, *waar* verzamelen, *bij wie* verzamelen en *hoe* verzamelen. In het deel over de presentatie van de woorden wordt o.a. ingegaan op systematische of alfabetische ordeningen, de vorm van de trefwoorden en de dialectspelling.

Naast de praktische raadgevingen vindt de geïnteresseerde in het boek ook verwijzingen naar allerlei instituten en allerlei bronnen voor dialectwoordenschat. Een van de doelstellingen van het boek is overigens duidelijk te maken dat de dialectlexicografie al een oude

taalkundige bezigheid is en dat een heleboel zaken niet meer uitgedacht hoeven te worden (bv. dialectspellingen).

Van Keymeulen J. (2003), *Dialectwoorden Verzamelen. Een praktische handleiding*. (Overdruk uit de Handelingen van de Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie 75), Michiels, Tongeren; 122 blz. (te bestellen bij N.V. Drukkerij Michiels, Rietmusweg 96, 3700 Tongeren; prijs 7,5 Euro)